

mogeniturstatuten som den særegne Lov for Lehnshertugdømmet Holsteen. Der vilde vel i og for sig ikke være nogen Ulykke deri, naar vi havde en sælles Maade, hvorpaa vi kunde ordne Tingene med begge Folks Samtykke, det vil sige Folkets Samtykke for alle Landsdelene, saasnart det Tidrum var udløbet, med hvilket ogsaa Arvelovens Betydning var til Ende; men den Hayes ikke. Der Hayes vel for Danmark i Grundlovens § 4 en saadan Indretning, der bestemmer, at Folket paa Kongens Forslag kan foretage det Fornødne i saa Henseende; men denne Grundlovsbestemmelse vil ikke kunne blive usforandret ved den nye Arve-Indretning; den maa nødvendigviis undergaae en saadan Modification, at det holsteenske Folk ogsaa derved faaer tilbørlig Indflydelse. Men hvorledes skal det nu vel kunne skee? Naar det Tidrum indtræffer, hvor der kan blive Spørgsmaal om den practiske Anvendelse af Londonertraktatens Artikel II, saa vil det holsteenske Folk, især naar Kongelovens Arvesølge er aldeles ophævet, ingen Stemme faae med ved dette Spørgsmaal; thi Retten vilde da være hos Danmark alene, og, saaledes som Circularnoten af December 1851 omtaler, var det enten Kongelovens Arvesølge eller Primogeniturstatuterne, der gjaldt som Arvesølgelov for Hertugdømmet Holsteen. Men, ophæve vi Kongelovens Arvesølge aldeles, saa bliver det Primogeniturstatuterne, der gjælde for Holsteen, og da have vi meget mere end nogensinde før 2 Arvelove. Den eneste Maade at komme ud af denne Forvikling paa vilde være, at man fik en Lov, hvorved Holsteen i Forening med det danske Folk kunde vedtage eller forene sig med Kongen om, hvem der i sin Tid kunde være at bringe i Forslag, naar der blev Tale om Anvendelse af Londonertraktatens Art. II. Jeg mener ikke, at Saadant skulde beroe paa en udtryffeligg Beslutning, jeg troer, at Kongen f. Ex. i et Møde med Udvalgte af Folket, under den Fællesforfatning, som maa tænkes da at existere, kunde forsøge, hvorledes Stemningen var, kunde erfare, hvad Folkets Ønske var, uden at dette netop var udtalt ved en formellig Beslutning. Naar man da havde faaet denne Forsikring, kunde man forsøge, hvorledes Stemningen var hos de fremmede

Magter. Paa denne Maade troer jeg, at Sagen rigtigst vilde behandles, naar Folkets Samtykke blev søgt først og dernæst de fremmede Magters. Paa den Maade derimod, hvorpaa det kongelige Budskab behandler Sagen og netop dette Punkt, vil Følgen af, at Kongelovens Arvesølge bliver aldeles afføstet, være den, at der den Tid, naar Intet træder istedetfor Grundlovens § 4, og den gaaer ud, ingen Ret er hos Kongen til at forhandle om Sagen, men at Retten dertil er hos Folket alene. Det har fra Arilds Tid været Brug i Danmark, at Folket havde Ret til at tale med ved Bestemmelsen af Arvesølgen. Det var ikke alene, saalænge Danmark var et Valgrige, at Kongen blev udfaaret af Folket, men selve den Arvesølgelov, vi fik i Kongeloven, er ikke en Lov, som er givet uden Folkets Samtykke. Beviserne herfor ligge i Archiverne og findes desuden mange Steder trykte, saa at Enhver kan gjøre sig bekendt dermed. Men den Ret, ifølge hvilken saaledes Arvesølgen blev bestemt, den medførte ogsaa, at Danmarks souveraine Konge ikke kunde forandre den Arvesølge, som engang var bestemt. Hvis vi altsaa ikke havde faaet en saadan Forsamling som den, vi nu sidde i, da havde en Forandring af Arvesølgen, ja selv Afslutningen af Londonertraktaten været en Umulighed. Havde vi ikke faaet en Forsamling, som var bygget paa en saa bred Valgbasis som den, hvorefter denne Forsamling er valgt, havde det været umuligt. Det er netop, fordi alle Dele af Folket idetmindste kunne ansees for at have givet sit Samtykke til en ny Arvesølges Indførelse, at den kan blive indført; uden dette almindelige Samtykke kunde den ikke blive det. En saadan Bestemmelse kunde ikke faae nogen retlig Begrundelse, uden netop derved, at Samtykket bliver givet af Saamange af Folkets Midte og netop af den almene Mand. Det er derfor i denne Henseende en heldig Omstændighed, at denne Rigsdag er sammensat just paa den Maade, den er sammensat; men deraf følger ikke, at de Medlemmer, hvoraf Rigsdagen bestaaer, ikke skulle kjende Sagens Sammenhæng tilfulde og vide, hvad de opgive, nemlig at de opgive Danmarks og deres egen Ret, opgive en Ret, som de vel ikke ville retligt kunne tilintetgjøre for